

NOVOSTI

Sv. Kristofor, sv. Antun Padovanski, sv. Barbara, Blažena Djevica Marija Bezgrešna – tihi čuvari autoceste A6 (4)

ZAGREB (IKA) 12.08.2024. / 11:34

Na dionicama autoceste u Hrvatskoj kojima upravljaju "Hrvatske autoceste d.o.o." nalazimo i njihove tihe čuvare. Kako bi se s njima upoznali, cilj autora vlč. mr. sc. Tomislava Hačka je kroz ovaj rad predstaviti te svojevrzne "krajputaše" koji nisu dostupni široj javnosti. U sljedećim dijelovima rada upoznat ćemo se sa tihim čuvarima autoceste A6.

9. Sv. Kristofor, sv. Antun Padovanski, sv. Barbara, Blažena Djevica Marija Bezgrešna – tihi čuvari autoceste A6

Nastavljajući dalje putovanje prema Rijeci, dolazi se i do autoceste A6 koja je 2008. godine otvorena i puštena u promet u punom profilu ukupne dužine 146,5 km. S obzirom na njezinu duljinu, na njoj nalazimo više vjerskih objekata u kojima se nalaze i njezini tihi čuvari: sv. Kristofor, sv. Antun Padovanski, sv. Barbara te Blažena Djevica Marija Bezgrešna. Kao i do sada, s njihovim položajem na autocesti te s njihovim životima upoznat ćemo se u nastavku rada.

9.1. Autocesta A6 – „Goranka“

„Izgradnjom punog profila dionica Oštrovica – Vrata (11 km) i dijela dionice Kupjak – Vrbovsko (3,6 km) dovršen je projekt izgradnje Autoceste Rijeka – Zagreb koja se gradila gotovo četiri desetljeća“ (HUKA, *Bilten*, 15/2008). Naime, kako se dalje ističe u citiranom tekstu, izgradnja ove autoceste započela je 1970-ih godina te je 1971. godine otvorena prva dionica od Orehovice do Kikovice u dužini od 10,5 km. „Dionica od Zagreba do Karlovca, duljine 39,3 km, otvorena je 1972. godine. Naredne dionice autoceste i poluautoceste u ukupnoj duljini od 46,8 km

The drawing illustrates the A6 highway alignment from Rijeka to Split. It includes the following sections and features:

- SECTIONS:**
 - PREGRADICA (L = 9.88 km)
 - DOKONICA (L = 7.27 km)
 - OSTROVICA (L = 12.44 km)
 - TRATA (L = 6.93 km)
 - DELIŠĆE (L = 7.42 km)
 - KAPPA (L = 19.76 km)
 - MOSLAVINO B (L = 18.29 km)
- Interchanges (Intersekcije):**
 - Intersekcija 1 (L = 237 m)
 - Intersekcija 2 (L = 436 m)
 - Intersekcija 3 (L = 276 m)
 - Intersekcija 4 (L = 123 m)
 - Intersekcija 5 (L = 448 m)
 - Intersekcija 6 (L = 255 m)
 - Intersekcija 7 (L = 379 m)
 - Intersekcija 8 (L = 397 m)
 - Intersekcija 9 (L = 168 m)
 - Intersekcija 10 (L = 368 m)
 - Intersekcija 11 (L = 205 m)
 - Intersekcija 12 (L = 226 m)
 - Intersekcija 13 (L = 238 m)
 - Intersekcija 14 (L = 168 m)
 - Intersekcija 15 (L = 176 m)
 - Intersekcija 16 (L = 755 m)
 - Intersekcija 17 (L = 725 m)
- Service Facilities (Postojanke):**
 - Postojanka 1 (L = 237 m)
 - Postojanka 2 (L = 436 m)
 - Postojanka 3 (L = 276 m)
 - Postojanka 4 (L = 123 m)
 - Postojanka 5 (L = 448 m)
 - Postojanka 6 (L = 255 m)
 - Postojanka 7 (L = 379 m)
 - Postojanka 8 (L = 397 m)
 - Postojanka 9 (L = 168 m)
 - Postojanka 10 (L = 368 m)
 - Postojanka 11 (L = 205 m)
 - Postojanka 12 (L = 226 m)
 - Postojanka 13 (L = 238 m)
 - Postojanka 14 (L = 168 m)
 - Postojanka 15 (L = 176 m)
 - Postojanka 16 (L = 755 m)
 - Postojanka 17 (L = 725 m)
- Legend:**
 - Intersekcija (Interchange)
 - Postojanka (Service Facility)
- Scale:** 1:10,000

„O izuzetnoj zahtjevnosti izgradnje Autoceste Rijeka – Zagreb svjedoči podatak da je na njoj 22,1 km objekata (15%) i 124,4 km trase (85%). Mostova je 1,7 km, vijadukata 10,1 km, tunela 10,3 km. Ukupno je 5 mostova, 13 tunela, 24 vijadukta, 45 podvožnjaka i 26 nadvožnjaka. Autocesta Rijeka – Zagreb dio je europskog pravca E65 te povezuje najveću i najznačajniju hrvatsku luku Rijeku sa Zagrebom i dalje na mrežu autocesta srednje i zapadne Europe. Dio je paneuropskog prometnog koridora Vb. U čvoru Bosiljevo II spaja se s Autocestom Zagreb – Split – Dubrovnik. Izgradnja Autoceste Rijeka – Zagreb pridonijet će boljoj prometnoj povezanosti sa zemljama u regiji. Time su stvoreni preduvjeti za rast trgovine, turizma, prijevoza robe i putnika što bitno utječe na gospodarstvo u cjelini“, ističe se u već u navedenom *Biltenu*.

I) VRBOVSKO

Kako se i ističe na službenim mrežnim stranicama Grada, „prvi pisani izvori iz povijesti Vrbovskog i okolnih naselja nalaze se u crkvenim ispravama od sredine 15. stoljeća. Tri najveća naselja Lukovdol, Moravice i Vrbovsko prvi put se

spominju u ispravi iz 1481 godine. U ovoj ispravi spominju se i Frankopani kao vlasnici i gospodari ovog kraja. Treći povijesni izvor vezan je Modrušku urbar iz 1486. godine u kojem se spominju Vrbovski kraj, Gomirje i Lukovdol.

Početkom 16. stoljeća zbog turskog pustošenja Gorskim kotarom staro stanovništvo Gomirja, Vrbovskog i Moravica gotovo je nestalo. [...] U Vrbovsko i uz Karolinsku cestu tijekom 18. stoljeća doseljavaju se mnoge nove obitelji iz Primorja, Kranjske i Češke. Danas na području Grada Vrbovskog živi 57% Hrvata, 36% Srba, a 7% su stanovnici ostalih nacionalnosti.

Za povijest Vrbovskog osobito je značajna povelja kojom Josip II 1785. godine izdvaja Vrbovsko iz neposredne strukture vlastelinstva i dodjeljuje mu položaj povlaštenog kraljevskog trgovišta. Tom poveljom Vrbovsko je dobilo gradsku samoupravu, gradski magistrat i sud, a nekadašnji kmetovi trgovačke gospoštije postali su slobodni građani kraljevskog trgovišta.

Nakon ukidanja Vojne krajine ovaj prostor od 1886. godine pripada Županiji Modruš. Današnji oblik i ustroj Grada Vrbovskog započeo je 1962. godine kada su se općine Vrbovsko, Severin i Moravice ujedinile u jedinstvenu općinu. Općina Vrbovsko 1997. godine temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina dobiva status Grada“.

Na širem području grada od povijesnih znamenitosti izdvajaju se: dvorac Zrinsko-frankopanski (Severin na Kupi), jedna od najstarijih crkava u Gorskom kotaru Bl. Djevice Marije na nebo uzete, kapela sv. Franje Ksaverskoga (najstariji vjerski objekt u Gorskom kotaru, u naselju Rtić, Lukovdol), manastir i crkva sv. Jovana Preteče (Gomirje, najzapadniji manastir u Europi) te župna crkva sv. Ivana Nepomuka iz 1904. godine. Od kulturnih znamenitosti na području grada mogu se posebno izdvojiti izložbeni prostor grada Vrbovskog, Memorijalni muzej Ivana Gorana Kovačića (Lukovdol) te zaštićena ruralna područja uz rijeku Kupu (sela Zaumol, Plemenitaš, Zapeć, Blaževci i Štefanci). Od prirodnih znamenitosti posebno se ističu Čogrljevo jezero (Moravice), rijeke Dobra i Kupa, Litorić i vidikovac Orlova stijena te Kamačnik.

II) SVETI KRISTOFOR

Mala kapelica sv. Kristofora nalazi se između čvora Bosiljevo II i čvora Vrbovsko, u zelenom zaštitnom pojasu (stacionaža km 3 + 500 lijevo), smjer Zagreb. Kako smo vidjeli prethodno, navedena dionica autoceste otvorena je 2004. godine.

Foto: HAC, Sveti Kristofor, A6

Čitajući o sv. Kristoforu iz djela „Sveci kroz crkvenu godinu“ (str. 368–371), saznajemo da je prepoznat kao mučenik iz trećega stoljeća, a ime mu znači „Kristonoša“, odnosno onaj koji nosi Krista. U umjetnosti se prikazuje kao „čovjek čvrst poput stijene, koji na širokim leđima nosi djetesce. Onaj koji je naslikao prvu takvu sliku, zaslužan je i za legendu prema kojoj je sv. Kristofor, koji se tada zvao Adocin, s jednoga na drugi kraj nabujale rijeke prenio Isusa, koji mu se bio ukazao u liku preplašenog djeteta“. Nažalost, osim ove zgode iz njegova života, drugih povijesnih podataka o njemu nemamo, osim da je život završio kao mučenik.

Kristoforov spomendan slavi se 25. srpnja, a zaštitnik je putnika i vozača.

III) SVETI KRISTOFOR PORUČUJE

Gotovo simbolično, kao prvi tihi čuvar ove dionice autoceste A6 izdvaja se svetac koji je u svijetu prepoznat kao zaštitnik putnika i vozača. A kako je stekao tu čast, saznajemo iz legende koju nalazimo zapisanu u već citiranom djelu P. Lazzarina:

Kristofor je, služeći bogatom Kananejcu, najutjecajnijem čovjeku u njegovu kraju, jednoga dana saznao da je njegov gospodar poslušan daleko moćnijem kralju. Stoga Kristofor napušta svoga gospodara i odlazi u službu kralja. Jednom, dok je dvorska luda zabavljala kralja, spominjala je u pjesmi đavla. Svaki put kada bi kralj čuo to ime, on bi se prekrižio, a Kristofor bi se pitao zašto kralj to čini. „Kako mi đavao ne bi mogao nauditi“, odgovorio je kralj. „Ako se bojiš đavla, znači da je on moćniji od tebe te sam pogriješio stupajući u tvoju službu?“ pitao je Kristofor kralja. I odlučio se Kristofor služiti đavlu, ali ne zadugo jer je Kristofor spoznao da postoji netko još nadmoćniji. Naime, kada je đavao na ulici ugledao Krista na križu, stao je drhtati i Kristofor je zaključio kako je Krist daleko moćniji od đavla te se dao u potragu za Njim. Tako je jednoga dana Kristofor susreo pustinjaka koji mu je objasnio kako se Isus preruši u siromahe te kako služiti siromasima zapravo znači služiti Kristu. „Stoga bi mu ti“, reče pustinjač, „mogao, jer si velik i jak, služiti pomažući ljudima prelaziti ovu nabujalu rijeku, koja je odnijela već puno života.“ I tako je Kristofor na obali rijeke sagradio kolibu. „Kada bi netko htio prijeći rijeku, on bi tu osobu uzimao na ramena i – pomažući si pritom dugim i čvrstim štapom – prenio na drugu stranu. Za naknadu mu je bilo dovoljno reći: ‘Neka ti Isus to upiše u zasluge.’ Jednoga je jutra začuo glasić djeteta koje ga je dozivalo: ‘Hitro, pomози mi prijeći rijeku.’ Kristofor se nasmiješio, uzeo toga malenog putnika na ramena te, uhvativši se za štap, zaronio u vodu, uvjeren kako će je prijeći u tren oka. No odjednom mu težina djeteta oko vrata postade teška poput stijene dok mu rijeka, ponesena iznenadnom olujom, stade dopirati sve do pasa, a težina je prijetila svladati ga.

Foto: HAC, Sveti
Kristofor, A6

Div se smatrao izgubljenim. Podiže oči prema nebu kako bi nadjačao buku munja i gromova oluje, povika: 'Isuse, pomози mi!' 'Ne boj se, Adocine', odgovori mu glasić na uho. Kada su stigli do druge obale, vjetar se stišao, a div se, spustivši dječaka na zemlju, ispruži iscrpljen na tlo prošaptavši: 'Doveo si me u veliku pogibao. Bio si težak kao da sam na leđima nosio čitav svijet.' Na to će mu dječak: 'Ne čudi se, Kristofore, jer na leđima nisi nosio samo čitav svijet, već i Onoga koji ga je stvorio. Ja sam Krist, tvoj kralj.' Rekavši to, dječak nestade dok se duša dobroga diva ispunila beskrajnom nježnošću: na ramenima je nosio samoga Krista! Radostan što je napokon pronašao Gospodara kojega je tražio, stao je obilaziti gradove i tješiti progonjene kršćane.“ No tako se razotkrio da je kršćanin i kralj mu je nakon neuspjelih pokušaja mučenja, kako bi se odrekao Krista, odrubio glavu.

Tako nas i život ovoga diva potiče da tijekom putovanja budemo na pomoć i podršku drugim vozačima i putnicima, a na poseban način onima najmanjima – djeci!

vlč. mr. sc. Tomislav Hačko

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti.

Ključne riječi: [A6](#) [Goranka](#) [Hrvatske autoceste](#) [Tihi čuvari hrvatskih autocesta](#)